

Informacja wskazująca, które z postanowień niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia dotyczą podstawowych warunków umowy ubezpieczenia. Informacja stanowi integralną część niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia i wynika z art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

POLSKI GAZ TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
„OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MIENIA”

RODZAJ INFORMACJI	POSTANOWIENIA Ogólnych warunków ubezpieczenia
Przesłanki wypłaty świadczenia.	§ 2 ust.1, § 4 ust. 1-2, § 5, § 10, § 15 ust. 1-3
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty świadczenia lub jego obniżenia.	§ 2 ust. 1, § 4 ust. 3, § 6, §11, §14

Część I

Postanowienia wstępne – wspólne dla ubezpieczenia mienia

§ 1

Postanowienia początkowe

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia mienia „OWU”, stanowią podstawę udzielania przez ubezpieczyciela ochrony wyłącznie w odniesieniu do przedmiotów wymienionych w umowie ubezpieczenia i tylko w zakresie w OWU określonym. Przesłanki odpowiedzialności ubezpieczyciela i wyjątki od nich zostały ustalone w kolejnych postanowieniach OWU.
2. OWU mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych pomiędzy ubezpieczycielem a osobami prawnymi.
3. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta w zakresie obejmującym wyłącznie ubezpieczenie mienia (Część II OWU) albo w zakresie obejmującym zarówno ubezpieczenie mienia (Część II OWU), jak i ubezpieczenie maszyn i urządzeń od awarii (Część III OWU). Na podstawie OWU ubezpieczyciel nie zawiera umów ubezpieczenia w zakresie obejmującym wyłącznie ubezpieczenie maszyn i urządzeń od awarii (Część III OWU). W umowie ubezpieczenia ubezpieczenie mienia może być określane pojęciem „Sekcja II”, a ubezpieczenie maszyn i urządzeń od awarii „Sekcja III”.
4. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na rachunek ubezpieczającego lub – na zasadach opisanych w § 3 - na rachunek ubezpieczonego innego niż ubezpieczający. Ubezpieczony wskazywany jest w umowie ubezpieczenia imiennie lub w inny sposób pozwalający w przyszłości na jego identyfikację. Jeżeli ubezpieczony nie został wskazany w żaden sposób w umowie ubezpieczenia, uważa się, że jest nim ubezpieczający.
5. Umowa ubezpieczenia może zawierać postanowienia odmienne od postanowień OWU. Postanowienia umowy ubezpieczenia uchylają odmienne od nich postanowienia OWU.

§ 2

Definicje

1. Ilekroć w OWU używa się wymienionych poniżej pojęć, należy przez nie rozumieć:
 - 1) **akcja ratownicza** - działania podjęte przez ubezpieczonego w celu zapobieżenia lub zmniejszenia skutków zdarzeń ubezpieczeniowych objętych ochroną, w szczególności: akcja gaśnicza, wyburzanie, rozbiórka, odgruzowywanie, uprzątnięcie pozostałości po szkodzie (w tym utylizacja);
 - 2) **akt terroryzmu** - sprzeczne z przepisami państwa, w którym te działania są dokonywane, nie będące działaniami objętymi definicjami wojny i wojny domowej, działania zbrojne, a także działania polegające na groźbie podjęcia działań zbrojnych, nakierowane na osiągnięcie celu w postaci:

- a) pozbawienia państwowości lub autonomii narodu lub grupy etnicznej,
- b) bądź uzyskania państwowości lub autonomii przez naród lub grupę etniczną,
- c) bądź oderwania od państwa części jego terytorium,
- d) bądź zmiany ustroju państwa,
- e) bądź zmiany władz państwa lub ich polityki,
- f) bądź poważnego zastraszenia społeczeństwa lub jego części,
- g) bądź też rozpowszechnienia wiedzy o osobach podejmujących te działania lub ich organizacjach,

jeżeli ich motywem są pobudki narodowościowe, etniczne, rasowe, polityczne, społeczne, religijne, ideologiczne, światopoglądowe lub ekonomiczne, bez względu na to, czy podejmowane są przez pojedyncze osoby czy przez grupy osób, niezależnie od formy ewentualnego zorganizowania sprawców, jak również bez względu na związek tych osób albo brak związku z zewnętrznymi państwami;

- 3) **awaria** – zmianę stanu technicznego maszyny lub innego urządzenia, bądź instalacji, która uniemożliwia lub ogranicza ich dalszą eksploatację zgodnie z ich zwykłym przeznaczeniem;
- 4) **działania zbrojne** - działania z użyciem:
 - a) uzbrojenia, bez względu na sposób jego działania i stopień komplikacji, nie wyłączając samolotów, dronów i okrętów bojowych, broni artyleryjskiej, raketowej, strzeleckiej, białej, biologicznej oraz chemicznej, a także bomb, materiałów w wybuchowych i urządzeń generujących promieniowanie lub impulsy elektromagnetyczne,
 - b) innych niż uzbrojenie środków wykorzystywanych w celu pozbawiania życia lub niszczenia mienia, a w szczególności pojazdów lądowych oraz statków powietrznych i wodnych;
- 5) **franszyza** – ustaloną w umowie ubezpieczenia kwotę lub określony procentowo współczynnik odnoszący się do wysokości szkody, o którą to kwotę lub zgodnie z którym to współczynnikiem obniża się odszkodowanie z tytułu szkód doznanych w wyniku jednego zdarzenia;
- 6) **katastrofa budowlana** – niezamierzone, gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części, a także konstrukcyjnych elementów rusztowań, elementów urządzeń formujących, ścianek szczelnych i obudowy wykopów, przy czym nie uznaje się za katastrofę budowlaną:

- a) uszkodzenia elementu wbudowanego w obiekt budowlany nadającego się do naprawy lub wymiany,
 - b) uszkodzenia lub zniszczenia urządzeń budowlanych związanych z budynkami lub budowlami,
 - c) awarii instalacji;
- 7) **Kodeks cywilny** – ustawę z 23 kwietnia 1964 roku – Kodeks cywilny;
- 8) **Kodeks karny** – ustawę z 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny;
- 9) **Kodeks pracy** - ustawę z 26 czerwca 1974 roku – Kodeks pracy;
- 10) **kradzież z włamaniem** – dokonanie albo usiłowanie zaboru mienia w celu przywłaszczenia:
- a) z przestrzeni wydzielonej ścianami lub ich substytutami, do której dostęp z zewnątrz jest niemożliwy bez przełamania zabezpieczeń lub uszkodzenia substancji pomieszczeń (w tym lokalu, budynku, budowli, środków transportu a w przypadku wartości pieniężnych także z zamkniętego urządzenia do przechowywania wartości pieniężnych) po usunięciu przy użyciu siły lub narzędzi istniejących zabezpieczeń lub po otwarciu zabezpieczeń kluczem oryginalnym, podrobionym lub innym urządzeniem otwierającym, który sprawca zdobył przez kradzież z włamaniem z innego lokalu, budynku lub budowli albo w wyniku rabunku albo
 - b) przez sprawcę, który ukrył się w lokalu lub środku transportu przed jego zamknięciem pozostawiając ślady stanowiące dowód jego ukrycia się;
- 11) **miejsce ubezpieczenia** – miejsce wskazane w umowie ubezpieczenia, gdzie znajduje się ubezpieczone mienie;
- 12) **mienie podziemne** - gazociągi, podziemne zbiorniki ciśnieniowe, podziemne zbiorniki paliw oraz naziemne części magazynów i kopalń, odwierty, podziemne części magazynów gazu (kawerny, magazyny w wyeksploatowanych złożach gazu lub ropy naftowej), wyposażenie odwiertów łącznie z głowicą eksploatacyjną, maszynami i urządzeniami służącymi bezpośrednio do wykonania jakichkolwiek prac w odwiertach oraz do budowy tych odwiertów lub ich wyposażenia, jak również gaz w magazynach oraz gaz tworzący poduszkę gazową w magazynie;
- 13) **mienie pracownicze** - przedmioty osobistego użytku, pracowników ubezpieczonego, które zwyczajowo znajdują się w miejscu pracy, z wyłączeniem wartości pieniężnych, biżuterii, dokumentów oraz pojazdów mechanicznych;
- 14) **mienie osób trzecich** - mienie nie stanowiące własności ubezpieczonego a będące w jego posiadaniu samoistnym lub zależnym;
- 15) **mienie w użyciu** – mienie oddane do używania ubezpieczonemu na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze odrębnie zgłoszone na okres użytkowania do ubezpieczenia na zasadach określonych w umowie ubezpieczenia;
- 16) **nakłady inwestycyjne** – wydatki poniesione w celu wytworzenia nowych środków trwałych lub w celu dokonania remontów kapitalnych lub adaptacyjnych budynków, budowli lub lokali;

- 17) **niskocenne składniki majątku** – rzeczy ruchome nie ujmowane w ewidencji środków trwałych, które zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa mogą być jednorazowo wliczone do kosztów operacyjnych;
- 18) **osoba trzecia** – w stosunkach pomiędzy ubezpieczycielem a każdym ubezpieczonym każdą osobą inną niż ubezpieczyciel i ten ubezpieczony;
- 19) **pozostałości po szkodzie** - uszkodzone lub zniszczone przedmioty i ich części, które stanowiły przedmiot ubezpieczenia;
- 20) **pracownik** - pracownika w rozumieniu Kodeksu pracy a także osobę zatrudnioną przez ubezpieczonego na podstawie umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług, kontraktu menadżerskiego, umowę o staż lub umowę o praktyki absolwenckie;
- 21) **Prawo budowlane** – ustawę z 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane;
- 22) **Prawo geologiczne i górnicze** – ustawę z 9 czerwca 2011 roku – Prawo geologiczne i górnicze;
- 23) **przebiecie** - każdy wzrost napięcia w instalacji lub urządzeniu elektrycznym do wartości większej niż najwyższe przewidziane napięcie dla danej instalacji lub urządzenia, w tym powstałe wskutek wyładowania atmosferycznego (w tym zarówno grom dźwiękowy jak i zjawisko świetlne zwane błyskawicą), w szczególności spowodowane indukcją prądu elektrycznego lub na skutek wzbudzenia się niszczących sił elektromagnetycznych, jak również wywołane działaniem lub zakłóceniem działania samego urządzenia albo sieci, w której ono pracuje;
- 24) **rabunek** - zabór mienia związany z użyciem lub groźbą użycia przemocy wobec osoby;
- 25) **sabotaż** – umyślne działania polegające na dezorganizowaniu pracy poprzez jej niewykonywanie lub niewłaściwe wykonywanie a także niszczeniu mienia lub blokowaniu dostępu do miejsca wykonywania pracy;
- 26) **substancje niebezpieczne** – stałe, gazowe lub ciekłe środki z uwagi na ich cechy chemiczne, termiczne lub inne posiadające właściwości drażniące lub zanieczyszczające, w tym pary, dym, sadza, kwasy, zasady, a także odpady;
- 27) **system ubezpieczenia na pierwsze ryzyko** - system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest niezależnie od całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową, w oparciu o szacowaną maksymalną wysokość szkody, jaka może powstać wskutek zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego;
- 28) **system ubezpieczenia na sumy stałe** - system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową;
- 29) **strajk** – przerwanie pracy przez grupę pracowników mające na celu wymuszenie spełnienia określonych żądań o charakterze politycznym lub ekonomicznym;
- 30) **szkody w przedmiotach szklanych** – szkody powstałe na skutek stłuczenia, rozbicia, zarysowania lub pęknięcia następujących przedmiotów:

- a) szyb okiennych lub drzwiowych, w tym szyb specjalnych, takich jak szyby antywłamaniowe, płyty szklane warstwowe,
 - b) materiałów z poliwęglanu, szkła węglowego,
 - c) luksfer,
 - d) oszkleń ściennych i dachowych,
 - e) płyt szklanych stanowiących składowe części mebli, stołów, gablot reklamowych i informacyjnych,
 - f) szklanych przegród ściennych oraz osłon boksów i kabin,
 - g) tablic reklamowych, szyldów i gablot poza budynkiem,
 - h) neonów, reklam świetlnych, tablic świetlnych i elektronicznych,
 - i) witraży,
 - j) lusterek wiszących, stojących i wmontowanych w ścianach,
 - k) szklanych, ceramicznych i kamiennych wykładzin podłóg, ścian, słupów i filarów,
 - l) szkielec stanowiących osprzęt urządzeń technicznych (maszyn, aparatów, narzędzi itp.) oraz osprzęt wszelkiego rodzaju instalacji;
- 31) **środki obrotowe** – rzeczowe aktywa obrotowe w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;
 - 32) **środki trwałe** – aktywa trwałe w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości stanowiące własność lub współwłasność ubezpieczonego;
 - 33) **ubezpieczający** – osobę zawierającą z ubezpieczycielem umowę ubezpieczenia na podstawie OWU;
 - 34) **ubezpieczony** – osobę, na której rachunek na podstawie OWU zawarto umowę ubezpieczenia;
 - 35) **ubezpieczyciel** – Polski Gaz Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych;
 - 36) **umowa ubezpieczenia** – umowę ubezpieczenia zawartą pomiędzy ubezpieczycielem a ubezpieczającym na podstawie OWU;
 - 37) **ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej** – ustawę z 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
 - 38) **wandalizm (dewastacja)** - umyślne zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia przez osoby trzecie;
 - 39) **wartości pieniężne** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (gotówka), czek (z wyłączeniem czeków in blanco), weksle (z wyłączeniem weksli in blanco) i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę z wyłączeniem kart płatniczych, papiery wartościowe oraz złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne, perły a także platyna i inne metale z grupy platynowców, z wyjątkiem przedmiotów będących muzealiami w rozumieniu przepisów ustawy o muzeach;
 - 40) **wartość księgowa brutto** – ewidencyjną wartość początkową mienia, stanowiącą cenę jego nabycia lub koszt wytworzenia z uwzględnieniem zwiększenia wartości w wyniku ulepszeń

oraz przeszacowań dokonanych zgodnie z ustawą o rachunkowości i wydanymi na podstawie tej ustawy przepisami wykonawczymi;

- 41) **wartość odtworzeniowa** - wartość odpowiadającą obiektywnie koniecznym kosztem przywrócenia mienia do stanu nowego, lecz nie ulepszanego:
- a) w przypadku budynku, budowli, lokalu, obiektu małej architektury lub nakładów inwestycyjnych – wartość odpowiadającą kosztom remontu lub odbudowy w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowej technologii, konstrukcji i standardu wykończenia przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów,
 - b) w przypadku maszyn, urządzeń, wyposażenia oraz pozostałych składników mienia – wartość odpowiadającą kosztom zakupu, naprawy lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach, z uwzględnieniem kosztów transportu (za wyjątkiem transportu ekspresowego), montażu, demontażu, i ponownego montażu oraz cła i innych tego typu opłat;
- 42) **wartość rzeczystwa** - wartość odtworzeniową ubezpieczonego mienia pomniejszoną o stopień zużycia technicznego;
- 43) **wojna** - działania zbrojne podejmowane w ramach konfliktu pomiędzy państwami, bez względu na to:
- a) czy działania te są podejmowane przez siły zbrojne powołane zgodnie z przepisami kraju uczestniczącego lub objętego konfliktem, czy powstałe w inny sposób, jak również niezależnie od stopnia organizacji tych sił,
 - b) czy wojna została wypowiedziana zgodnie z przepisami prawa międzynarodowego, a stan wojny został w jakikolwiek sposób ogłoszony,
 - c) jaki jest cel tych działań, a w szczególności, czy zmierzają one do zajęcia całości lub części terytorium państwa, bądź oderwania od niego części terytorium, czy też do obalenia władz danego państwa;
- 44) **wojna domowa** - nie będące działaniami objętymi definicją wojny działania zbrojne podejmowane w ramach konfliktu pomiędzy narodami, grupami etnicznymi lub w inny sposób wyróżnionymi grupami ludności, zamieszkującymi na terytorium tego samego państwa, jeżeli są działaniami regularnymi (tj. takimi, które nie mają formy incydentalnych, oderwanych od siebie funkcjonalnie epizodów), bez względu na to:
- a) czy w działaniach zbrojnych uczestniczą wyłącznie przedstawiciele znajdujących się w konflikcie grup ludności, a także czy w działaniach zbrojnych uczestniczą wyłącznie osoby będące obywatelami lub rezydentami jednego państwa,

- b) czy działania w ramach konfliktu pomiędzy grupami ludności odbywają się na terytorium jednego państwa, czy wielu państw;
- 40) **zamieszki** - nie będące działaniami objętymi definicjami wojny, wojny domowej ani aktów terrorystycznych wydarzenia polegające na sprzecznym z przepisami państwa, w którym mają miejsce, zachowaniu osób działających w porozumieniu lub z takiej samej bądź podobnej inicjatywy, jeżeli zachowanie to ma na celu:
- a) wyrażenie sprzeciwu wobec:
 - polityki zewnętrznej lub wewnętrznej (w tym gospodarczej) władz lub organów publicznych, bądź ich składu osobowego,
 - sytuacji pracowniczej, związkowej, życiowej lub ekonomicznej społeczeństwa lub jego części, bez względu na sposób i kryteria wyodrębnienia i identyfikacji tej części,
 - poglądów politycznych, religii, ideologii lub światopoglądu innych osób,
 - b) zademonstrowanie wrogości wobec określonych państw, narodów, grup etnicznych, osób innej narodowości, innej rasy, innej orientacji seksualnej, wyznających inną religię, ideologię lub światopogląd, bądź posiadających inne poglądy polityczne,
 - c) zademonstrowanie swej odrębności od osób innej narodowości, innych grup etnicznych, innej orientacji seksualnej, wyznających inne religie, ideologie lub światopoglądy, bądź posiadających inne poglądy polityczne,
- i jeżeli jednocześnie zachowania te przybierają postać aktów przemocy;

41) zdarzenie ubezpieczeniowe – nagłe i niezależne od woli ubezpieczonego zdarzenie powodujące zniszczenie, utratę lub uszkodzenie mienia.

2. Pojęcia nie zdefiniowane w OWU, a zdefiniowane w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, w Kodeksie cywilnym lub w Prawie budowlanym używane są w OWU w znaczeniu nadanym im przez przepisy wymienionych ustaw.
3. Pojęcia nie zdefiniowane w OWU, ani też w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, Kodeksie cywilnym lub Prawie budowlanym a używane w Kodeksie cywilnym, w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej lub Prawie budowlanym, są używane w OWU w takim samym znaczeniu, w jakim używa się ich w Kodeksie cywilnym, w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej lub Prawie budowlanym.
4. Pojęcia nie zdefiniowane w OWU, ani też w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej ani w Kodeksie cywilnym i nie używane w Kodeksie cywilnym, w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz Prawie budowlanym, a używane w przepisach innych ustaw, są używane w OWU w takim samym znaczeniu, w jakim używa się ich w tych innych ustawach.

5. Pojęcia nie zdefiniowane w OWU, ani też nie używane w ustawach, o których mowa w ust. 2 - 4, są używane w OWU w znaczeniu wynikającym z powszechnie używanego języka polskiego.
6. Pojęcia używane w OWU i umowie ubezpieczenia mają w tej ostatniej znaczenie nadane im lub wynikające z OWU.

§ 3

Ubezpieczenie na rachunek osoby trzeciej

1. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na rachunek innej niż ubezpieczający osoby w szczególności w ten sposób, że jeśli imienne wskazanie ubezpieczonego nie jest konieczne do określenia przedmiotu ubezpieczenia:
 - 1) ubezpieczony nie jest imiennie wskazywany w umowie ubezpieczenia, lecz identyfikowany poprzez przynależność do określonej w umowie ubezpieczenia grupy osób;
 - 2) nie wskazana imiennie osoba zostanie objęta ochroną w przyszłości, jeśli spełni określone w umowie ubezpieczenia przesłanki przynależności do grupy osób;przy czym ubezpieczonymi niewskazanymi imiennie mogą być wyłącznie pracownicy wskazanego imiennie ubezpieczonego będącego osobą prawną.
2. Jeżeli inna niż ubezpieczający osoba, na której rachunek zawierana jest umowa ubezpieczenia jest wskazana imiennie w umowie ubezpieczenia w chwili jej zawarcia, ubezpieczający przed zawarciem tej umowy doręcza tej osobie OWU wraz ze stanowiącą integralną część OWU informacją, o której mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.
3. W przypadkach, gdy wskazana imiennie osoba inna niż ubezpieczający nabywa status ubezpieczonego po zawarciu umowy ubezpieczenia, obowiązki wynikające z ust. 2 ubezpieczający wykonuje przed nabyciem przez nią tego statusu.
4. W przypadkach, gdy osoba inna niż ubezpieczający zgadza się na finansowanie kosztu składki ubezpieczeniowej, ubezpieczający spełni obowiązki wynikające z ust. 2 oraz doręczy tej osobie informacje o warunkach umowy ubezpieczenia wynikające z innych niż OWU dokumentów przed wyrażeniem przez nią takiej zgody.
5. Treść informacji o warunkach zawartej umowy ubezpieczenia przygotowuje ubezpieczyciel i przekazuje ubezpieczającemu przed zawarciem umowy ubezpieczenia.
6. Obowiązki wynikające z ust. 2 - 5 ubezpieczający wykonuje dostarczając właściwej osobie OWU i pozostałe wymagane informacje na piśmie lub jeżeli osoba zainteresowana wyrazi na to zgodę, na innym trwałym nośniku.

7. Ubezpieczający wykonuje obowiązki określone w ust. 4 w taki sposób, by właściwa osoba potwierdziła na piśmie fakt i datę dnia doręczenia jej stosownych dokumentów. Potwierdzenia, o których mowa w postanowieniu zdania poprzedzającego, ubezpieczający obowiązany jest niezwłocznie przekazać ubezpieczycielowi.
8. Ubezpieczający na ogólnych zasadach ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą wobec ubezpieczyciela z tytułu niewykonania obowiązków, o których mowa w postanowieniach poprzedzających ustępów niniejszego paragrafu.

Część II

Ubezpieczenie mienia

§ 4

Przedmiot ubezpieczenia

1. Z zastrzeżeniem postanowień umowy ubezpieczenia i pozostałych postanowień Części II oraz IV OWU przedmiot ubezpieczenia może stanowić:

1) mienie stanowiące własność, współwłasność ubezpieczonego lub mienie osób trzecich, w tym w szczególności:

- a) budynki, budowle, lokale,
- b) maszyny, urządzenia, wyposażenie,
- c) nakłady inwestycyjne,
- d) niskocenne składniki majątku,
- e) środki obrotowe,
- f) wartości pieniężne i papiery wartościowe;

2) mienie pracownicze.

2. Wskazany w umowie ubezpieczenia przedmiot ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1 zostaje objęty ochroną ubezpieczeniową od wszystkich ryzyk fizycznej utraty lub fizycznego uszkodzenia wynikających z wszelkich przyczyn, z wyjątkiem dalej wyłączonych.

3. Przedmiotem ubezpieczenia nie może być następujące mienie:

- 1) pojazdy mechaniczne dopuszczone do ruchu po drogach publicznych (wraz z naczepami lub przyczepami), lokomotywy, tabor kolejowy, statki wodne, powietrzne i kosmiczne,
- 2) uprawy roślinne, drzewa, krzewy, zwierzęta,
- 3) namioty (w tym namioty foliowe), szklarnie, inspekty oraz znajdujące się w nich mienie,

- 4) grunty, gleba, naturalne wody powierzchniowe lub podziemne, mienie znajdujące się poza morską linią brzegową,
- 5) mienie w transporcie oraz podczas jego rozładunku lub załadunku,
- 6) napowietrzne sieci, znajdujące się w odległości większej niż 500 metrów od miejsca ubezpieczenia,
- 7) budynki i budowle przeznaczone do rozbiórki na podstawie ostatecznej decyzji administracyjnej oraz znajdujące się w nich mienie a także maszyny, urządzenia lub wyposażenie przeznaczone do likwidacji,
- 8) mienie podziemne,
- 9) specjalistyczny sprzęt wglębny przeznaczony do działalności geofizycznej i górniczej, przy czym niniejsze wyłączenie nie dotyczy urządzeń służących do rejestrowania i przetwarzania danych,
- 10) rachunki, faktury i asygnaty,
- 11) plany, akta, rysunki, znaczki i inne dokumenty oraz ich zbiory, w tym archiwalne,
- 12) dzieła sztuki oraz okazy i zbiory filatelistyczne i numizmatyczne,
- 13) mienie będące w trakcie budowy, montażu, rozbiórki, demontażu, instalacji, rozruchów, prób lub testów a także mienie znajdujące się w budynkach lub budowlach będących w trakcie budowy lub rozbiórki z zastrzeżeniem, że nie dotyczy to bieżących konserwacji i przeglądów oraz sytuacji, kiedy roboty budowlane nie miały wpływu na powstanie lub wysokość szkody.

§ 5

Zakres ubezpieczenia

1. Ubezpieczeniem objęte są wszelkie szkody w mieniu wskazanym w umowie ubezpieczenia powstałe na skutek zdarzenia ubezpieczeniowego z zastrzeżeniem wyłączeń określonych w OWU.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte jest mienie znajdujące się w miejscu ubezpieczenia określonym w umowie ubezpieczenia, a w przypadku mienia pracowniczego dodatkowo w każdym miejscu pracy zawodowej pracownika na terytorium RP, wykonywanej na polecenie ubezpieczonego, z wyjątkiem miejsca zamieszkania pracownika.
3. Ochroną ubezpieczeniową objęte jest również mienie w miejscu, do którego zostało przeniesione przez ubezpieczonego z miejsca ubezpieczenia w związku z bezpośrednim narażeniem na powstanie szkody objętej ochroną zgodnie z OWU.

§ 6

Ograniczenia odpowiedzialności ubezpieczyciela

Ubezpieczyciel nie odpowiada za szkody:

- 1) których przyczyną są wady projektowe – w zakresie szkód powstałych w mieniu dotkniętym tymi wadami,
- 2) których przyczyną są wady materiałowe - w zakresie szkód powstałych w mieniu dotkniętym tymi wadami,
- 3) wynikających z natury przedmiotu ubezpieczenia – w zakresie szkód powstałych w tym przedmiocie;
- 4) polegające na zniszczeniu lub uszkodzeniu maszyn lub urządzeń wskutek awarii, chyba, że w następstwie tego zdarzenia nastąpiło inne zdarzenie objęte zakresem ubezpieczenia; ponadto wyłączenie to nie dotyczy:
 - a) szkód powstałych w wyniku przepięć,
 - b) szkód w sprzęcie elektronicznym objętym ochroną ubezpieczeniową,
 - c) awarii powstałej w następstwie zdarzenia ubezpieczeniowego niewyłączonego z zakresu ubezpieczenia;
- 5) powstałe wskutek niedziałania bądź wadliwego działania instalacji, maszyn lub urządzeń w trakcie rozruchu albo ruchu próbnego tychże instalacji, maszyn lub urządzeń lub instalacji, maszyn i urządzeń, których są częściami, chyba że umowa ubezpieczenia wyraźnie stanowi inaczej;
- 6) polegające na niedoborach lub brakach spowodowanych błędami księgowymi;
- 7) polegające na utracie prawa własności rzeczy lub władztwa nad nią wskutek konfiskaty, nacjonalizacji lub innego aktu o podobnym charakterze;
- 8) polegające na fermentacji, odparowaniu, utracie wagi, skurczeniu, zmianie smaku, zapachu;
- 9) spowodowane działaniem światła, naturalnym ogrzewaniem lub wysuszeniem;
- 10) powstałe wskutek wycieku stopionego materiału, chyba, że w następstwie tego zdarzenia nastąpiło inne zdarzenie objęte zakresem ubezpieczenia;
- 11) powstałych wskutek wybuchu (eksplozji) lub działania otwartego ognia wywołanego przez ubezpieczonego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych a także powstałych w silnikach spalinowych, jeśli wybuch związany jest z ich naturalną funkcją chyba, że w jego następstwie powstanie inne zdarzenie powodujące szkody w mieniu otaczającym, nie wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej;
- 12) powstałych wskutek kradzieży innej niż rabunek lub kradzież z włamaniem.

Systemy ubezpieczenia i suma ubezpieczenia

1. Umowa ubezpieczenia w zależności od kategorii mienia zawierana jest:
 - 1) w systemie ubezpieczenia na sumy stałe dla:
 - a) środków trwałych,
 - b) mienia osób trzecich,
 - c) nakładów inwestycyjnych,
 - d) środków obrotowych;
 - 2) w systemie ubezpieczenia na pierwsze ryzyko dla innych niż wskazane w pkt 1) kategorii mienia.
2. Suma ubezpieczenia przyjmowana jest w umowie ubezpieczenia we wskazanej przez ubezpieczającego wysokości i powinna odpowiadać:
 - 1) dla środków trwałych - wartości księgowej brutto albo wartości odtworzeniowej albo wartości rzeczywistej;
 - 2) dla mienia w użytkowaniu - wartości księgowej brutto wynikającej z ewidencji właściciela tego mienia;
 - 3) dla nakładów inwestycyjnych – wartości księgowej brutto albo wartości odtworzeniowej;
 - 4) dla środków obrotowych – wartości odtworzeniowej;
 - 5) dla innych niż wskazane w pkt 1) – 4) składników mienia – wartości wskazanej w umowie ubezpieczenia.
3. Z tytułu ubezpieczenia mienia ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność do wysokości sumy ubezpieczenia, a jeżeli umowa ubezpieczenia przewiduje limity odpowiedzialności dla określonej kategorii mienia lub z tytułu określonych szkód wówczas limit ten stanowi górną granicę odpowiedzialności dla tej kategorii mienia lub dla tych szkód. Limity, o których mowa w zdaniu poprzedzającym, są limitami niezależnymi od sumy ubezpieczenia, chyba że w umowie ubezpieczenia wyraźnie postanowiono inaczej.
4. O ile umowa ubezpieczenia wyraźnie nie stanowi inaczej, suma ubezpieczenia ulega obniżeniu o kwotę wypłaconych odszkodowań.
5. Ustalone w umowie ubezpieczenia odrębne limity odpowiedzialności z tytułu określonych szkód ulegają obniżeniu o kwoty odszkodowań wypłaconych z tytułu szkód objętych tymi limitami.

§ 8

Wysokość szkody

1. Z zastrzeżeniem kolejnych ustępów niniejszego paragrafu wysokość szkody ustalana jest według cen z dnia poniesienia kosztów przez ubezpieczonego:

- 1) dla środków trwałych – według wartości odtworzeniowej lub wartości księgowej brutto;
- 2) dla środków obrotowych i niskocennych składników majątku - według wartości odtworzeniowej;
- 3) dla mienia pracowniczego i mienia osób trzecich – według wartości rzeczywistej;
- 4) w przypadku szkód w przedmiotach szklanych - według wartości odtworzeniowej powiększonej o obiektywnie uzasadnione koszty: ustawienia rusztowań umożliwiające montaż lub ponowny montaż, wykonania napisów, ozdób i liter według wzorów istniejących w dniu powstania szkody, zakupu folii i jej nałożenia (w przypadku oszkleń foliowanych);
- 5) dla wartości pieniężnych:
 - a) dla krajowych i zagranicznych znaków pieniężnych (gotówki) – według ich wartości nominalnej,
 - b) dla czeków, weksli i innych dokumentów zastępujących w obrocie gotówkę – według kwoty wskazanej w czeku, wekslu lub innym dokumencie zastępującym gotówkę,
 - c) dla złota, srebra, platyny i innych metali z grupy platynowców oraz wyrobów ze wszystkich wymienionych wcześniej metali, kamieni szlachetnych i pereł – według ceny zakupu lub kosztów wytworzenia.
2. Z zastrzeżeniem kolejnych ustępów niniejszego paragrafu za szkodę przyjmuje się poniesiony koszt przywrócenia uszkodzonej rzeczy do stanu zgodnego z tym, w jakim była bezpośrednio przed powstaniem szkody.
3. Jeżeli odbudowa lub naprawa, zakup lub wytworzenie mienia z uwzględnieniem dotychczasowej technologii, konstrukcji i standardu wykończenia przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów, okaże się obiektywnie niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona wysokość szkody zostanie ustalona w oparciu o parametry techniczne jak najbardziej zbliżone do dotychczasowych.
4. Jeżeli ze względu na zastosowanie nowych technologii uszkodzone mienie nie jest po szkodzie naprawiane lecz zostaje zastąpione innym składnikiem mienia o tym samym przeznaczeniu i funkcjonalności wówczas wysokość szkody zostanie ustalona na podstawie wyceny dokonanej przez rzeczoznawcę.
5. Za ekonomicznie uzasadnioną odbudowę lub naprawę, zakup lub wytworzenie mienia po szkodzie w innej technologii lub według innych norm lub standardów uznaje się taką odbudowę lub naprawę, zakup lub wytworzenie mienia po szkodzie, których koszty nie przekraczają obiektywnie koniecznych kosztów odbudowy lub naprawy, zakupu lub wytworzenia mienia do stanu sprzed szkody.
6. Jeżeli odbudowa, remont, naprawa albo ponowne wytworzenie jest wykonywane:
 - 1) we własnym zakresie przez ubezpieczonego - do ustalenia wysokości szkody przyjmuje się koszt robocizny (stawki za roboczogodzinę) stosowany u ubezpieczonego nawet jeżeli jest

on większy od średniego kosztu robocizny, który byłoby poniesiony w przypadku gdyby czynności dokonywane były przez podmioty zewnętrzne,

2) przez podmiot zewnętrzny wyłoniony w trybie określonym w ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych albo w innym trybie wynikającym z regulacji wewnętrznych obowiązujących u ubezpieczonego - do ustalenia wysokości szkody przyjmuje się ceny usług świadczonych przez te podmioty.

7. W przypadkach, gdy odbudowa, remont, naprawa lub ponowne wytworzenie mienia jest wykonywane przez podmiot zewnętrzny wybrany w trybie innym niż określony w ust. 6 pkt 2) do ustalenia wysokości szkody przyjmuje się ceny usług tych podmiotów z tym zastrzeżeniem, że ubezpieczycielowi przysługuje prawo do weryfikacji cen do średnich cen rynkowych występujących na danym terenie lub odpowiednio do średnich cen stosowanych przez podmioty specjalizujące się w danej branży.
8. W przypadku wykorzystania do naprawienia szkody części lub materiałów stanowiących część zapasów magazynowych będących w posiadaniu ubezpieczonego, ubezpieczyciel wedle wyboru ubezpieczonego ustali wysokość szkody w oparciu o obiektywnie konieczne koszty zakupu nowych części albo ceny wynikające z przedstawionych przez potencjalnych wykonawców lub producentów ofert na dostarczenie lub wytworzenie części wykorzystanych do naprawy albo w oparciu o wynikającą z ewidencji księgowej wartość tych części lub materiałów.
9. Ubezpieczyciel pokryje także obiektywnie konieczne koszty napraw prowizorycznych, jeżeli stanowią one część naprawy ostatecznej i nie powiększają łącznych kosztów odszkodowania a także gdy nie stanowią części naprawy ostatecznej, lecz są niezbędne w celu zapobieżenia zwiększeniu szkody. Koszty, o których mowa z zdaniu poprzedzającym zostaną pokryte ponad sumę ubezpieczenia do wysokości limitu określonego w umowie ubezpieczenia.
10. Przy ustaleniu wysokości szkody ubezpieczyciel uwzględni także obiektywnie konieczne koszty dostosowania mienia do wymogów wynikających z aktualnie obowiązujących przepisów prawa przy czym dotyczy to wyłącznie kosztów, których ubezpieczony nie byłby zobowiązany ponieść, gdyby szkoda nie wystąpiła. Koszty, o których mowa z zdaniu poprzedzającym zostaną pokryte ponad sumę ubezpieczenia do wysokości limitu określonego w umowie ubezpieczenia.
11. Przy ustalaniu wartości szkody nie uwzględnia się podatku od towarów i usług (podatku VAT) w takim zakresie, w jakim ubezpieczony jest uprawniony do obniżenia kwoty podatku VAT należnego o kwotę podatku VAT naliczonego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, chyba że umowa ubezpieczenia wyraźnie stanowi inaczej a suma ubezpieczenia została ustalona w wysokości obejmującej VAT.
12. Jeżeli koszty naprawy, odtworzenia, wytworzenia lub zakupu mienia poniesione zostały w walucie obcej, to do ich przeliczenia na walutę polską zastosowanie będzie miał średni kurs NBP, z dnia poniesienia tych kosztów.

13. Za koszt obiektywnie konieczny nie uważa się kosztu, który nie był niezbędny do poniesienia w celu naprawienia szkody, a w szczególności wynikającego z:
- 1) nabycia bez realnej potrzeby towarów po cenie lub usług za wynagrodzeniem wyższymi od najniższych oferowanych na rynku,
 - 2) nabycia bez realnej potrzeby towarów wymagających transportu z takich miejsc, że zwiększa to koszt transportu w stosunku do kosztu transportu, jaki miałby zastosowanie, gdyby towary nabyto od innych sprzedawców;
 - 3) zastosowania bez realnej potrzeby procesów organizacyjnych bardziej kosztotwórczych od tych, które można było zastosować;
 - 4) zastosowania bez realnej potrzeby technologii bardziej kosztotwórczych od tych, które można było zastosować (o ile w ogóle ubezpieczonemu zgodnie z poprzedzającymi postanowieniami niniejszego paragrafu przysługuje uprawnienie do wyboru technologii).
14. W granicach limitów odpowiedzialności (ponad sumę ubezpieczenia) ubezpieczyciel pokryje także obiektywnie konieczne i udokumentowane koszty:
- 1) poniesione na rozbiórkę lub usunięcie tych przedmiotów, które nie zostały uszkodzone, ale ich rozebranie lub usunięcie jest konieczne przed rozpoczęciem naprawy elementów uszkodzonych;
 - 2) uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, za którą ubezpieczyciel uznał swoją odpowiedzialność zgodnie z umową ubezpieczenia - jeśli tak będzie wyraźnie stanowiła umowa ubezpieczenia.
15. W przypadku gdy ubezpieczony odstąpi od odbudowy, naprawy lub ponownego wytworzenia mienia, albo zrezygnuje z zakupu nowego mienia, wysokość szkody zostanie ustalona według wartości rzeczywistej uszkodzonego lub utraconego mienia.
16. Za szkodę nie uważa się kosztów uzupełnień i ulepszeń przedmiotu ubezpieczenia.

§ 9

Ustalenie odszkodowania

1. Ubezpieczonemu należne jest odszkodowanie odpowiadające wartości szkody ustalonej zgodnie z § 8:
 - 1) pomniejszonej o franszyzę, przy czym, jeśli z uwagi na ustalenie w umowie ubezpieczenia odrębnych franszyz dla różnych zakresów ubezpieczenia wynikałoby, że dla danej szkody należałoby zastosować więcej niż jedną franszyzę, zastosowana zostanie tylko jedna - najwyższa, chyba że strony umówią się inaczej;
 - 2) pomniejszonej o wartość mienia stanowiącego pozostałości po szkodzie, które nadaje się do dalszego wykorzystania, użytku, zastosowania, przeróbki lub sprzedaży z tym zastrzeżeniem, że w przypadku udokumentowania sprzedaży pozostałości wartość szkody

zostanie pomniejszona o wartość zysku netto osiągniętego ze sprzedaży rozumianą jako cena zbycia pomniejszona o poniesione przez ubezpieczonego koszty sprzedaży;

3) powiększonej o poniesione przez ubezpieczonego koszty określone w § 8 ust. 9 i 14.

2. Ustalona w sposób, określony w ust. 1 wysokość odszkodowania z tytułu utraty lub uszkodzenia danego składnika mienia nie może być jednak wyższa od jednostkowej wartości tego składnika mienia przyjętej do ustalenia sumy ubezpieczenia, zgodnie z przyjętą podstawą jej szacowania.

Część III

Ubezpieczenie maszyn i urządzeń od awarii

§ 10

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Ochroną ubezpieczeniową obejmowane są wskazane w umowie ubezpieczenia maszyny i urządzenia w tym także sprzęt elektroniczny, elementy elektroniczne, oprogramowanie mające zastosowanie w maszynach i urządzeniach.
2. Maszyny i urządzenia, o których mowa w ust. 1 są objęte ochroną ubezpieczeniową, jeśli łącznie zostaną spełnione następujące warunki:
 - 1) zostały objęte ochroną ubezpieczeniową od ryzyk określonych w części II;
 - 2) zostały zainstalowane w miejscu ubezpieczenia zgodnie z wymogami i zaleceniami producenta;
 - 3) są zdolne do pracy po pozytywnym przejściu niezbędnych prób i testów dokonanych przed wprowadzeniem ich do eksploatacji;
 - 4) są eksploatowane zgodnie z ich przeznaczeniem.
3. Ubezpieczeniem objęte są szkody powstałe na skutek awarii, za które ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności na podstawie części II.
4. Ubezpieczeniem objęte są maszyny i urządzenia w trakcie pracy albo postoju, demontażu i ponownego montażu, napraw, remontów i konserwacji, prób i testów prowadzonych w związku z tymi pracami.
5. Maszyny i urządzenia są objęte ochroną w miejscu ubezpieczenia a także w miejscu prowadzenia prac, o których mowa w ust. 4.
6. Ochroną ubezpieczeniową objęte są także części i elementy maszyn i urządzeń, które są wymieniane w okresie użytkowania, jeżeli taka wymienialność danej części lub elementu wynika z jego specyfiki lub jest konieczna ze względu na procesy technologiczne lub branżę, w jakiej działa ubezpieczony, w szczególności dotyczy to pompy i silników elektrycznych. Z tym zastrzeżeniem, że ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody w częściach i elementach szybko się zużywających, powstałe w wyniku ich naturalnego zużycia, kawitacji, erozji, korozji rdzą, starzenia

się izolacji oraz działania kamienia kotłowego, szlamu i innych osadów, chyba że szkody w tych elementach są następstwem zdarzeń objętych zakresem ubezpieczenia.

7. Jeżeli w wyniku awarii maszyny lub urządzenia w ich miejsce zostanie zainstalowana maszyna lub urządzenie zapasowe lub nowe, to będą one automatycznie objęte ochroną ubezpieczeniową bez konieczności opłaty dodatkowej składki, przy czym ubezpieczyciel będzie ponosić odpowiedzialność do wysokości sumy ubezpieczenia maszyn lub urządzenia zamienianej lub zamienionego.

§ 11

Ograniczenia odpowiedzialności ubezpieczyciela

1. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
 - 1) za które odpowiedzialny jest dostawca, producent lub wykonawca usługi na podstawie umowy lub bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa;
 - 2) powstałe wskutek użytkowania maszyn i urządzeń niezgodnie z przeznaczeniem;
 - 3) w fundamentach maszyn i urządzeń, chyba że stanowią one integralną część maszyny i ich wartość została uwzględniona w sumie ubezpieczenia;
 - 4) powstałe wskutek prób i testów przeprowadzonych w związku z rozruchem lub ruchem próbnym przed włączeniem maszyny lub urządzenia do eksploatacji;
 - 5) powstałe wskutek usterek i wad istniejących przed zawarciem umowy ubezpieczenia, o których ubezpieczony wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć;
 - 6) w środkach eksploatacyjnych wszelkiego rodzaju, a także za szkody wywołane przez te środki eksploatacyjne.

§ 12

Suma ubezpieczenia

1. Umowa ubezpieczenia w zakresie ubezpieczenia maszyn i urządzeń od awarii zawierana jest w systemie sum stałych.
2. O ile umowa ubezpieczenia wyraźnie nie stanowi inaczej, suma ubezpieczenia jest równa wartości odtworzeniowej maszyn i urządzeń objętych ochroną ubezpieczeniową.
3. O ile umowa ubezpieczenia wyraźnie nie stanowi inaczej, suma ubezpieczenia ulega obniżeniu o kwotę wypłaconych odszkodowań.

4. Ustalone w umowie ubezpieczenia odrębne limity odpowiedzialności z tytułu określonych szkód ulegają obniżeniu o kwoty odszkodowań wypłaconych z tytułu szkód objętych tymi limitami.

§ 13

Ustalenie wysokości szkody

1. Wysokość szkody ustalana jest według cen z dnia poniesienia kosztów przez ubezpieczonego.
2. Wysokość szkody ustalana jest w następujący sposób:
 - 1) w przypadku szkody całkowitej (utrata albo zniszczenie rzeczy bądź takie jej uszkodzenie, że koszt naprawy byłby obiektywnie wyższy od kosztu zastąpienia tej rzeczy rzeczą nową i nieuszkodzoną) za szkodę przyjmuje się poniesiony koszt zastąpienia tej rzeczy rzeczą nową i nieuszkodzoną pomniejszony proporcjonalnie do zużycia technicznego rzeczy utraconej albo zniszczonej powstałego do dnia zdarzenia powodującego szkodę;
 - 2) w przypadku szkody częściowej (innej niż całkowita) za szkodę przyjmuje się poniesiony koszt przywrócenia uszkodzonej rzeczy do stanu zgodnego z tym, w jakim był bezpośrednio przed powstaniem szkody.
3. Do ustalenia wysokości szkody i wysokości odszkodowania z tytułu ubezpieczenia maszyn i urządzeń od awarii stosuje się postanowienia § 8 ust. 3-16 a także postanowienia § 9.

Część IV

Pozostałe postanowienia wspólne dla ubezpieczenia

§ 14

Ograniczenia odpowiedzialności ubezpieczyciela

1. Zarówno w zakresie ubezpieczenia mienia, jak i ubezpieczenia maszyn i urządzeń od awarii ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
 - 1) w sprzęcie elektronicznym wynikające z nieprawidłowego zastosowania tego sprzętu;
 - 2) we wzorach, modelach poglądowych, prototypach;
 - 3) w wymiennych elementach wszelkiego rodzaju, takich jak wiertła, rozdrabniarki, formy odlewnicze, noże, ostrza i brzeszczoty piły, kamienie i stemple, jak również w taśmach przesyłowych, sitach, węzłach, ogumieniu, okładzinach, opaskach z tkanin i tworzyw sztucznych, szczotkach, linach, łańcuchach, pasach, częściach szklanych z wyłączeniem izolatorów, obudowach i rusztach pieców oraz palenisk, a także dyszach palników;

- 4) polegające na utracie, zniszczeniu lub uszkodzeniu zasobów zawierających bazy danych;
- 5) powstałe wskutek zanieczyszczenia lub skażenia ubezpieczonego mienia lub jego otoczenia;
- 6) o których mowa w przepisach Działu VIII Prawa geologicznego i górniczego;
- 7) powstałe wskutek zanieczyszczenia lub skażenia środowiska naturalnego (gleby, powietrza, wody);
- 8) spowodowane stopniowym, powolnym i długotrwałym pogarszaniem się stanu przedmiotu ubezpieczenia (np. erozja, korozja, kawitacja, oksydacja lub powstawanie osadów);
- 9) spowodowane przez powolne działanie czynników termicznych, chemicznych lub biologicznych, takich jak pleśń, grzyby, insekty, bakterie, mokry lub suchy rozkład, bądź wirusy;
- 10) polegające na niedoborach ujawnionych dopiero podczas przeprowadzania inwentaryzacji, chyba że niedobór powstał wskutek zdarzenia ubezpieczeniowego objętego zakresem ubezpieczenia;
- 11) spowodowane katastrofą budowlaną, chyba że katastrofa budowlana została spowodowana zdarzeniem niewyłączonym z zakresu ubezpieczenia;
- 12) wynikające z negatywnego oddziaływania warunków atmosferycznych w odniesieniu do mienia, które niezgodnie ze swym przeznaczeniem i zaleceniami producenta co do warunków składowania lub eksploatacji znajdowało się na wolnym powietrzu;
- 13) powstałe wskutek zalania mienia od podłoża w pomieszczeniach składowych usytuowanych poniżej poziomu gruntu, jeżeli mienie to składowane było niżej niż 10 cm nad podłogą;
- 14) wynikające z normalnego i zwykłego zużycia przedmiotu ubezpieczenia oraz z pogarszania się jego właściwości w wyniku upływu czasu, w tym poprzez odkształcanie lub deformację tego przedmiotu;
- 15) powstałe wskutek innego niż nagłe i niespodziewane działania hałasu, wibracji, cieczy, gazów, pyłów, bakterii i wirusów;
- 16) powstałe wskutek wszelkiego, w tym nagłego i niespodziewanego, działania energii jądrowej, skażenia radioaktywnego, promieniowania laserowego i maserowego, pola magnetycznego;
- 17) polegające na zmianie koloru, faktury lub wykończenia;
- 18) wynikające z przyczyny wywołanej wojną, wojną domową, działaniami zbrojnymi, aktami terroryzmu, zamieszkami, sabotażem lub strajkiem;
- 19) powstałe wskutek przerwy lub ograniczenia w dostawie mediów – w zakresie szkód wyrządzonych tą przerwą lub ograniczeniem w urządzeniach lub maszynach wykorzystujących te media, chyba że w ich następstwie wystąpiło inne zdarzenie nie wyłączone z zakresu ubezpieczenia - wówczas ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność wyłącznie za skutki takiego zdarzenia:

- 20) spowodowane przez wirusy komputerowe, konie trojańskie, bomby czasowe lub logiczne, złośliwe oprogramowanie szyfrujące, lub wymuszające opłaty, inne programy mające charakter złośliwy lub niszczący, nieautoryzowane kody.
2. Z uwagi na naturę przedmiotu ubezpieczenia, którym są rzeczy ruchome i nieruchome, ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody innej natury niż utrata, zniszczenie lub uszkodzenie tych rzeczy, w tym za szkody:
- 1) w postaci utraty oczekiwanych korzyści,
 - 2) inne wynikające pośrednio z utraty, zniszczenia i uszkodzenia tych rzeczy, w tym za powstanie kosztów w postaci kar umownych, spadku wydajności, nie osiągnięcia zaplanowanych parametrów technicznych, zwiększenia kosztów prowadzenia działalności oraz utraty wartości mienia.

§ 15

Odpowiedzialność ubezpieczyciela

1. Ubezpieczyciel odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe na skutek zdarzenia ubezpieczeniowego powstałego w okresie ubezpieczenia i w miejscu ubezpieczenia, które nie zostały wyłączone w OWU lub w umowie ubezpieczenia.
2. Z zastrzeżeniem ust. 3, jeśli szkoda powstanie wskutek kilku zdarzeń, ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność, jeżeli przynajmniej jedno z tych zdarzeń objęte jest zakresem ubezpieczenia.
3. Jeżeli co najmniej jedno ze zdarzeń wymienionych w ust. 2 jest wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej, ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkodę jedynie wówczas, gdy bez zajścia wyłączonego zdarzenia szkoda w ogóle nie wystąpiłaby (zdarzenie wyłączone było warunkiem koniecznym wystąpienia szkody). Jeżeli wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej zdarzenie przyczyniło się do zwiększenia rozmiarów szkody ubezpieczyciel zmniejszy odszkodowanie w takim stosunku w jakim wartość powstałej szkody pozostaje do wartości szkody, która powstałaby gdyby zdarzenie wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej nie nastąpiło.
4. Ochroną ubezpieczeniową objęte jest mienie bez względu na swój wiek i stopień zużycia.
5. W granicach sumy ubezpieczenia ubezpieczyciel pokryje również obiektywnie konieczne i udokumentowane koszty:
 - 1) akcji ratowniczej, z tym zastrzeżeniem, że w przypadku szkód, których przyczyny miały miejsce pod ziemią, koszty akcji ratowniczej objęte są ochroną, o ile dotyczą zagrożonego szkodą mienia zlokalizowanego nad ziemią, objętego ochroną ubezpieczeniową, niezależnie od tego czy mienie podziemne, które uległo szkodzie było objęte ochroną z wyłączeniem zdarzeń związanych z utratą kontroli nad odwiertem,
 - 2) przywrócenia uszkodzonego mienia do pracy (np. koszty legalizacji).

6. W granicach limitów odpowiedzialności (ponad sumę ubezpieczenia) ubezpieczyciel pokryje także obiektywnie konieczne i udokumentowane koszty:
- 1) poniesione w celu zidentyfikowania miejsca powstania szkody;
 - 2) pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych, dni wolne od pracy;
 - 3) frachtu ekspresowego i lotniczego;
 - 4) ekspresowej produkcji;
 - 5) zwiększone koszty odtworzenia maszyn, urządzeń lub ich elementów wykonanych na specjalne zamówienie powstałe w wyniku niemożności ponownego zakupu, odbudowy, naprawy lub montażu;
 - 6) zmian budowlanych, demontażu i ponownego montażu mienia niedotkniętego bezpośrednio szkodą, niezbędnych w celu dokonania naprawy lub wymiany mienia dotkniętego szkodą.
7. W granicach sumy ubezpieczenia ubezpieczyciel zwraca ubezpieczonemu na zasadach określonych w art. 826 Kodeksu cywilnego koszty działań podjętych przez ubezpieczonego w celu zapobieżenia szkodzie, za naprawienie której odpowiadałby ubezpieczyciel, a także koszty poniesione w celu zmniejszenia jej rozmiarów.
8. Jeżeli w umowie ubezpieczenia zawartej na sumy stałe przyjęta w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia jest niższa niż wartość ubezpieczonego mienia w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia (niedoubezpieczenie) odszkodowanie wypłaca się w takim stosunku (proporcji) do wysokości powstałej szkody, w jakim przyjęta suma ubezpieczenia pozostaje do faktycznej wartości ubezpieczonego mienia, jednak w wysokości nie wyższej niż przyjęta w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia.

§16

Zawarcie i rozwiązanie umowy ubezpieczenia

1. Umowa ubezpieczenia zawierana jest w trybie negocjacji.
2. O ile rozpoczynając negocjacje żadna ze stron nie złoży odmiennego zastrzeżenia, umowę ubezpieczenia uważa się za zawartą w chwili wystawienia przez ubezpieczyciela dokumentu ubezpieczenia zgodnego z wcześniejszymi ustaleniami stron. W razie, gdy jedna ze stron złoży takie odmierne zastrzeżenie, umowę ubezpieczenia będzie uważało się za zawartą tylko o tyle, o ile ubezpieczający złoży ubezpieczycielowi ofertę zawarcia umowy ubezpieczenia, a ubezpieczyciel przyjmie tę ofertę (z chwilą, gdy przez doręczenie ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia ubezpieczyciel złoży oświadczenie o przyjęciu oferty), chyba że w odpowiedzi na ofertę ubezpieczyciel doręczy ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia odbiegające swą treścią na niekorzyść ubezpieczającego od treści złożonej przez ubezpieczającego oferty i przy doręczeniu dokumentu ubezpieczenia zwróci na to

- ubezpieczającemu uwagę na piśmie, wyznaczając siedmiodniowy termin na zgłoszenie sprzeciwu. W razie niewykonania przez ubezpieczyciela obowiązku, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, zmiany dokonane przez ubezpieczyciela na niekorzyść ubezpieczającego nie są skuteczne, a umowa jest zawarta zgodnie z warunkami oferty. W razie braku sprzeciwu umowa dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do zgłoszenia sprzeciwu.
3. Ubezpieczający może odstąpić od umowy ubezpieczenia w terminie siedmiu dni od dnia jej zawarcia, a jeżeli nie jest przedsiębiorcą, to w terminie trzydziestu dni. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki za okres, w którym ubezpieczyciel udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
 4. Ubezpieczający może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia, jeśli umowa ubezpieczenia tak stanowi z zachowaniem wskazanego w niej okresu wypowiedzenia.
 5. Ubezpieczyciel może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia, jeżeli umowa ubezpieczenia tak stanowi, wyłącznie z ważnych powodów wskazanych w umowie ubezpieczenia. Wypowiedzenie umowy ubezpieczenia przez ubezpieczyciela następuje z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia, upływającego na koniec miesiąca kalendarzowego.
 6. Ponadto, jeżeli - inaczej niż to wynika z § 17 ust. 3 - strony umówiły się w umowie ubezpieczenia, że okres odpowiedzialności rozpoczyna się przed zapłatą składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie zostały zapłacone w terminie, ubezpieczyciel może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.
 7. W razie rozwiązania umowy ubezpieczenia w trybie jej wypowiedzenia przez którąkolwiek ze stron, ubezpieczający obowiązany jest do zapłaty składki za okres, w którym ubezpieczyciel udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
 8. W razie, gdy z uwagi na rozwiązanie umowy ubezpieczenia wskutek odstąpienia od niej przez ubezpieczającego lub jej wypowiedzenia przez jedną ze stron zapłacona przez ubezpieczającego składka przewyższa składkę należną ubezpieczycielowi za okres udzielanej ochrony, ubezpieczyciel zwraca ubezpieczającemu składkę przypadającą za niewykorzystany okres ochrony.
 9. Postanowienia poprzedzających ustępów niniejszego paragrafu nie uchybiają prawu stron do rozwiązania umowy ubezpieczenia w każdym czasie w trybie porozumienia stron. W razie rozwiązania umowy ubezpieczenia w trybie porozumienia stron, postanowienia ust. 7 i 8 stosuje się odpowiednio.
 10. Oświadczenia w przedmiocie odstąpienia od umowy ubezpieczenia, jej wypowiedzenia oraz rozwiązania w innym trybie dla swej skuteczności wymagają formy pisemnej.

§ 17

Okres udzielania ochrony ubezpieczeniowej

1. Okres ubezpieczenia ustala się w umowie ubezpieczenia.
2. Z zastrzeżeniem kolejnych ustępów niniejszego paragrafu, okres odpowiedzialności ubezpieczyciela rozpoczyna się i kończy wraz z rozpoczęciem i zakończeniem okresu ubezpieczenia, chyba że stosunek ubezpieczeniowy wygasł przed tym terminem zgodnie z przepisami prawa, postanowieniami umowy ubezpieczenia lub pozostałymi postanowieniami OWU.
3. Jednakże, o ile strony wyraźnie nie postanowią w umowie ubezpieczenia inaczej, okres odpowiedzialności ubezpieczyciela nie rozpoczyna się wcześniej niż z chwilą, gdy łącznie spełnione będą następujące warunki:
 - 1) umowa ubezpieczenia dojdzie do skutku;
 - 2) nastąpi zapłata składki lub jej pierwszej raty;
4. O ile strony wyraźnie nie postanowią w umowie ubezpieczenia inaczej, okres odpowiedzialności ubezpieczyciela kończy się nie później niż:
 - 1) z upływem wskazanego w umowie ubezpieczenia okresu ubezpieczenia;
 - 2) wraz z odstąpieniem od umowy ubezpieczenia przez ubezpieczającego lub z chwilą rozwiązania umowy ubezpieczenia wskutek wypowiedzenia, bądź jej rozwiązania w trybie porozumienia stron.
5. Jednakże nieopłacenie przez ubezpieczającego w terminie kolejnej raty składki powoduje ustanie okresu odpowiedzialności ubezpieczyciela, gdy po upływie terminu zapłaty ubezpieczyciel wezwie ubezpieczającego do zapłaty z zastrzeżeniem, iż brak zapłaty w terminie siedmiu dni od otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności.

§ 18

Zapłata odszkodowania

1. Ubezpieczyciel obowiązany jest zapłacić odszkodowanie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o zdarzeniu lub wypadku.
2. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu czternastu dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania ubezpieczyciel zapłaci w terminie przewidzianym w postanowieniu zdania pierwszego.
3. Odszkodowanie wypłacane jest w kwocie wynikającej z pozostałych postanowień OWU pomniejszonej o franszyzę, jeśli ta znajduje zastosowanie zgodnie z umową ubezpieczenia.

§ 19

Regres

1. Z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela roszczenie ubezpieczonego przeciwko osobie odpowiedzialnej za szkodę przechodzi na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli ubezpieczyciel pokrył tylko część szkody, ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem ubezpieczyciela.
2. Ubezpieczony obowiązany jest udzielić ubezpieczycielowi wszelkich posiadanych przez ubezpieczonego informacji oraz zapewnić dostęp do wszelkich posiadanych przez niego dokumentów oraz przekazać odpisy tych dokumentów w zakresie niezbędnym do skutecznego dochodzenia przez ubezpieczyciela roszczeń, o których mowa w ust. 1.
3. Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą wobec ubezpieczyciela za szkodę wyrządzoną wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków, o których mowa w ust. 2.

§ 20

Składka

1. Wysokość składki ustala się w drodze indywidualnej oceny ryzyka, biorąc pod uwagę w szczególności wartość mienia będącego przedmiotem ubezpieczenia i jego rodzaj, wysokość fransyz i zakres udzielanej ochrony.
2. O ile nic innego nie wynika z umowy ubezpieczenia, składka należna jest za okres ubezpieczenia proporcjonalnie.
3. Składka winna być opłacona w terminach ustalonych w umowie ubezpieczenia.
4. Składkę opłaca się na rachunek ubezpieczyciela wskazany w umowie ubezpieczenia.

§ 21

Obowiązki stron umowy ubezpieczenia

1. Ubezpieczyciel obowiązany jest do wykonywania z najwyższą starannością obowiązków przewidzianych w umowie ubezpieczenia, OWU oraz w przepisach prawa, a w szczególności:
 - 1) spełnić w terminie swe świadczenie;
 - 2) prowadzić z należyłą starannością i bez zbędnej zwłoki postępowanie mające na celu ustalenie odpowiedzialności ubezpieczyciela i jej ewentualnych rozmiarów.
2. Ubezpieczający obowiązany jest do terminowego opłacania składki.
3. Ubezpieczający i ubezpieczony obowiązani są do wykonywania z najwyższą starannością pozostałych obowiązków przewidzianych w umowie ubezpieczenia i OWU, a w szczególności:
 - 1) podać do wiadomości ubezpieczyciela wszystkie znane im okoliczności, o które ubezpieczyciel pytał ich na piśmie przed zawarciem umowy ubezpieczenia;

- 2) w razie wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego użyć wszelkich dostępnych im środków w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów oraz ratowania przedmiotu ubezpieczenia;
 - 3) udzielać ubezpieczycielowi wszelkiej niezbędnej pomocy przy ustalaniu odpowiedzialności ubezpieczyciela i jej ewentualnych rozmiarów oraz okoliczności powstania szkody;
 - 4) nie wprowadzać zmian w miejscu powstania szkody do chwili pojawienia się na miejscu przedstawiciela ubezpieczyciela, chyba że jest to konieczne celem zmniejszenia rozmiarów szkody lub zabezpieczenia pozostałego po szkodzie mienia;
4. W razie uchybienia przez ubezpieczonego z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 3 pkt. 4, ubezpieczyciel może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło ubezpieczycielowi ustalenie okoliczności i przyczyn powstania bądź rozmiarów szkody. Skutki uchybienia przez którąkolwiek ze stron obowiązkom innym niż te, o których mowa w postanowieniu zdania poprzedzającego, regulują bezwzględnie obowiązujące przepisy.

§ 22

Reklamacje, skargi i zażalenia

1. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i osobie uprawnionej z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo składania reklamacji, a także wnoszenia skarg i zażaleń.
2. Reklamacja może zostać złożona ubezpieczycielowi w następujący sposób:
 - 1) ustnie – telefonicznie pod nr telefonu (22) 230 23 03 (koszt połączenia zgodnie z taryfą operatora) albo do protokołu osobiście podczas wizyty u ubezpieczyciela;
 - 2) w postaci elektronicznej na adres email: reklamacje@polskigaztuw.pl;
 - 3) na piśmie - osobiście podczas wizyty u ubezpieczyciela, bądź przesyłką pocztową na adres Polski Gaz Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych, ul. Marcina Kasprzaka 25, 01-224 Warszawa, bądź też na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy o doręczeniach elektronicznych wpisany do bazy adresów elektronicznych, o której mowa w art. 25 tej ustawy, w tym ostatnim przypadku po wpisaniu adresu ubezpieczyciela do doręczeń elektronicznych do tej bazy.
3. W zależności od tego, czego dotyczy reklamacja, jest ona rozpatrywana przez dyrektora biura odpowiedzialnego za obszar objęty reklamacją albo przez członka Zarządu ubezpieczyciela.
4. Ubezpieczyciel udzieli odpowiedzi na reklamację;
 - 1) jeśli składający reklamację jest osobą fizyczną – na piśmie; odpowiedź może zostać dostarczona pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek tej osoby;

- 2) jeżeli składający reklamację jest osobą prawną lub spółką nieposiadającą osobowości prawnej - w postaci papierowej lub na innym trwałym nośniku.
5. Ubezpieczyciel rozpatrzy reklamację i udzieli odpowiedzi bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w ciągu 30 dni od otrzymania reklamacji, z zastrzeżeniem ust. 6.
6. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 5, ubezpieczyciel przekaze osobie, która złożyła reklamację, informację, w której:
 - 1) wyjaśni przyczynę opóźnienia;
 - 2) wskaże okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
 - 3) określi przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć sześćdziesięciu dni od dnia otrzymania reklamacji.
7. Jeżeli osoba składająca reklamację nie zgadza się ze stanowiskiem ubezpieczyciela wyrażonym w odpowiedzi na reklamację, a sprawa jest tej natury, że droga sądowa jest dopuszczalna, może ona wystąpić do sądu powszechnego z powództwem przeciwko ubezpieczycielowi według właściwości określonej w § 23 ust. 1.
8. Jeżeli osoba składająca reklamację nie zgadza się ze stanowiskiem ubezpieczyciela wyrażonym w odpowiedzi na reklamację, a sprawa jest tej natury, że zgodnie z Regulaminem Sądu Polubownego przy Komisji Nadzoru Finansowego ten Sąd nie jest sądem niewłaściwym do jej rozstrzygnięcia, może ona wystąpić do tegoż Sądu (ul. Piękna 20, 00-549 Warszawa, <https://www.knf.gov.pl>) o rozpoznanie sprawy w postępowaniu mediacyjnym lub arbitrażowym, przy czym takie uprawnienie przysługuje wyłącznie osobie fizycznej.
9. Skargi i zażalenia mogą być składane ubezpieczycielowi w dowolny sposób. Postanowienia ust. 3 – 8 stosuje się także do rozpatrywania skargi i zażaleń.
10. Jeżeli osoba składająca reklamację, z której wynika roszczenie, nie zgadza się ze stanowiskiem ubezpieczyciela wyrażonym w odpowiedzi na reklamację, może również wystąpić o rozpatrzenie sprawy do Rzecznika Finansowego (Al. Jerozolimskie 87, 02-001 Warszawa, <https://www.rf.gov.pl>) przy czym takie uprawnienie przysługuje wyłącznie osobie fizycznej.
11. Spór między osobą fizyczną a ubezpieczycielem może być zakończony w postępowaniu przed Rzecznikiem Finansowym w drodze pozasądowego postępowania w sprawie rozwiązywania sporów między klientem a podmiotem rynku finansowego.

§ 23

Postanowienia końcowe

1. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby

ubezpieczającego, ubezpieczonego lub osoby uprawnionej, bądź też przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy ubezpieczonego lub osoby uprawnionej.

2. Prawem właściwym w stosunkach wynikających z umowy ubezpieczenia jest prawo polskie.
3. W sprawach nieuregulowanych w OWU zastosowanie mają odpowiednie przepisy Kodeksu cywilnego, ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.
4. Ubezpieczyciel podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
5. OWU zostały zatwierdzone uchwałą Zarządu Polski Gaz Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych z dnia 19 maja 2021 r. nr 2/13/2021 a następnie zmienione uchwałą z dnia 21 grudnia 2021 r. nr 2/28/2021.
6. OWU wchodzi w życie z dniem 22 grudnia 2021r.